

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه ادبیات فارسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

عنوان :

بررسی عناصر داستان (شخصیت، درونمایه، پیرنگ، روایت) در نوشته های صمد بهرنگی

استاد راهنما :

دکتر مجتبی بشردوست

استاد مشاور :

منیره احمدسلطانی

پژوهشگر :

خدیجه کاسمی

بهمن ۱۳۹۱

تقدیم به:

خدایی که آفرید جهان را، انسان را، عقل را، علم را، معرفت را، عشق را

و به کسانی که عشقشان را در وجودم دمید.

تقدیم به:

روح پاک پدر؛ که عالمانه به من آموخت تا چگونه در عرصه زندگی، ایستادگی را تجربه نمایم

و روح مادرم؛ دریای بی کران فداکاری و عشق که وجودم برایش همه رنج بود و وجودش

برایم همه مهر.

و به:

همسرم، اسطوره زندگی ام، پناه خستگی ام و امید بودنم.

با سپاس فراوان و صمیمانه از:

❖ استاد راهنما، جناب آقای دکتر بشردوست، که در کمال محبت و مودت با سخنان و نکته‌های دلاویز همواره راهنما و راهگشای نگارنده در اتمام پایان‌نامه بوده و از گفتار ایشان درس زندگی و از محضرشان دانش اندوختم.

❖ استاد مشاور و فرهیخته، سرکارخانم دکتر احمدسلطانی که با سعه‌ی صدر و روشنگری‌های خود همواره یاریگر بنده در نگارش و ویرایش این اثر بوده و با رهنمودها و تشویق‌های خود مرا مورد لطف خویش قرار داده‌اند.

❖ استاد داور و فرزانه سرکارخانم دکتر وفائی، که زحمت بازخوانی و داوری این مجموعه را برعهده داشتند و با ارایه‌ی نظرات سازنده‌ی خویش در پیشبرد و اکمال این پایان‌نامه سعی وافر مبذول داشته‌اند.

از همه‌ی اساتید گرانقدر گروه که در دوران تحصیل از محضرشان کسب فیض نمودم، تقدیر و تشکر می‌نمایم.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب خدیجه کاسمی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۰۰۰۰۲۱۰۰ در رشته زبان و ادبیات فارسی که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۳ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی عناصر داستان (شخصیت، درونمایه، پیرنگ، روایت) در نوشته های صمدبهرنگی با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و.....) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و.... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: خدیجه کاسمی

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۹۰/۱۱/۱۳

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم خدیجه کاسمی از

پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره۱۸.....

بحروفمورد تصویب و با درجه عالی

قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

باسمه تعالی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی : تهران مرکزی کد ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۱۰۱۸۸۲۰۱۰
عنوان پایان نامه : بررسی عناصر داستان (شخصیت، درونمایه، پیرنگ، روایت) در نوشته های صمد بهرنگی	
نام و نام خانوادگی دانشجو : خدیجه کاسمی شماره دانشجویی : ۸۷۰۰۰۰۲۱۰۰ رشته تحصیلی : زبان و ادبیات فارسی	تاریخ شروع پایان نامه : ۸۹/۲/۲۰ تاریخ اتمام پایان نامه : ۹۰/۱۱/۱۳
استاد راهنما : دکتر مجتبی بشر دوست نالکیا شری استاد مشاور: دکتر منیره احمد سلطانی	
آدرس و شماره تلفن : تهران- میدان صنعت-خ ابنارگران شمالی-خ الموت- بلوک ۸ پ ۱۱ تلفن : ۰۹۱۲۶۱۹۵۷۰۹	
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه ، اهداف ، روش های اجرا و نتایج به دست آمده) : صمدبهرنگی را، ما به عنوان نویسنده ای، که به زبان ساده و با هدف سیاسی برای بچه ها قصه ها می نوشت، می شناسیم. او نویسنده ای رئالیست است که قالب داستان را برای آگاهی و بیداری نسلاها و توده ها و به منظور عصیان علیه تباهی، انتخاب کرده است. در این رساله برای آشنایی با اندیشه های صمد بهرنگی ابتدا بستر زمانی دهه چهل، اوضاع سیاسی واجتماعی آن دهه، انقلاب مشروطه، حزب توده و مارکسیسم و تأثیر آن براندیشه های صمد بهرنگی بررسی شد، سپس جریان های ادبی عصر نویسنده و جایگاه این نویسنده در ادبیات معاصر و ادبیات کودک و نوجوان ارزیابی و تحلیل شد، و نیز با نگاهی توصیفی به بررسی عناصر داستانی صمد بهرنگی پرداخته شد، در پایان با نگاهی تحلیلی آثار فولکوریک او به طور خلاصه نقد و تفسیر شد. پس از بررسی ها می توان گفت: از نظر شخصیت شناسی: در قصه های او به ندرت شاهد شخصیت پردازی هستیم. شخصیت های داستان های او به چهار گروه انسانی، جانوری، گیاهی، بی جان یا شی گونه تقسیم می شوند. قصه های بهرنگی با توجه به اهداف قصه، گاهی شامل چند طرح است، بنابراین اغلب قصه های او فاقد پیرنگی استوار و بی نقص هستند. از لحاظ روایت شناسی نویسنده نیز از انواع روایت ها استفاده کرده است. در برخی از داستان ها راوی دانای کل است و در برخی دیگر زاویه دید درونی است و نویسنده از چند زاویه دید استفاده کرده است. اما چون هدف بهرنگی القاء اندیشه هایش به مخاطب بوده بنابراین از عنصر درونمایه، بیشترین بهره را برده است. کلید واژه: صمد بهرنگی. ادبیات مارکسیسم. ادبیات فولکوریک. ایدئولوژی. شخصیت. درونمایه. پیرنگ. روایت	

تاریخ و امضاء

مناسب نیست

مناسب است

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

فصل اول: کلیات طرح

- ۱- بیان مسئله..... ۲
- ۲-۱. هدف های تحقیق..... ۲
- ۳-۱. اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن..... ۳
- ۴-۱. سوالات و فرضیه های تحقیق..... ۳
- *سوالات تحقیق..... ۳
- *فرضیه های تحقیق..... ۳
- ۵-۱. مدل تحقیق (توصیفی. تحلیلی. اکتشافی)..... ۴
- ۶-۱. تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی..... ۴
- ۷-۱. روش تحقیق..... ۴
- ۸-۱. قلمرو تحقیق..... ۵
- ۹-۱. جامعه آماری و حجم نمونه..... ۵
- ۱۰-۱. محدودیت ها و مشکلات تحقیق..... ۶

فصل دوم: مطالعات نظری و پیشینه ی تحقیق

- *مقدمه..... ۹
- ۱-۱-۱. گفتار اول زندگی و آثار صمدبهرنگی..... ۱۲
- ۲-۱-۲. بهرنگی و سنت کافه نشینی..... ۱۹

۲-۱-۳. چهره ادبی صمدبهرنگی.....	۲۱
۲-۱-۴. صمدبهرنگی چهره‌ی شاخص تعهد.....	۲۴
۲-۱-۵. چهره آموزشی صمدبهرنگی.....	۲۵
۲-۱-۶. آثار صمدبهرنگی.....	۲۷
۲-۱-۶-۱. پاره پاره، گام نخستین در نویسندگی.....	۲۷
۲-۱-۶-۲. صمدبهرنگی و ادبیات فولکلوریک (افسانه‌های آذربایجان).....	۳۰
۲-۱-۶-۳. انتشار روزنامه «مهدآزادی و آدینه».....	۳۳
۲-۱-۶-۴. داستان‌های صمدبهرنگی.....	۳۵
۲-۱-۵. روایت مرگ صمدبهرنگی.....	۳۷
۲-۱-۶. سخن نویسندگان درباره‌ی صمدبهرنگی و مرگ او.....	۴۲
* جمع‌بندی.....	۴۵
۲-۲. گفتار دوم جریان‌های سیاسی عصر صمدبهرنگی.....	۴۹
* مقدمه.....	۴۹
۲-۲-۱. انقلاب مشروطه.....	۵۱
۲-۲-۲. روشنفکران.....	۵۲
۲-۲-۳. حزب توده.....	۵۳

۵۵.....	۲-۲-۴. مارکسیسم.....
۵۵.....	* خلاصه‌ای از زندگی کارل مارکس.....
۵۹.....	* جمع‌بندی.....
۵۹.....	* اتوپیاگرایی.....
۶۰.....	۲-۲-۵. صمدبهرنگی نویسنده‌ای مردمی.....
۶۱.....	۲-۲-۶. بهرنگی اسطوره‌ی اجتماعی.....
۶۴.....	۲-۳-۳. گفتار سوم ادبیات کودک و نوجوان.....
۶۵.....	۲-۳-۱. ادبیات کودکان.....
۶۸.....	۲-۳-۲. سیر ادبیات داستانی کودک و نوجوان در جهان.....
۷۱.....	۲-۳-۳. تاثیر ادبیات در تکامل شخصیت کودک.....
۷۲.....	۲-۳-۴. ویژگی‌ها و مهم‌ترین مؤلفه‌های ادبیات کودک و نوجوان.....
۷۳.....	۲-۳-۵. فانتزی.....
۷۶.....	۲-۳-۶. چرا صمدبهرنگی کودکان را برای مخاطب خویش برگزید.....
۷۸.....	۲-۳-۷. صمدبهرنگی و ادبیات کودک.....
۸۵.....	۲-۴-۱. گفتار چهارم داستان‌نویسی.....
۸۷.....	۲-۴-۲. داستان کوتاه.....

۲-۴-۳. قصه..... ۸۷

۲-۴-۴. افسانه..... ۹۲

۲-۴-۵. عناصر داستانی..... ۹۵

۲-۴-۶. شخصیت پردازی در داستان های صمدبهرنگی..... ۱۱۲

۲-۲. پیشینه تحقیق..... ۱۱۴

فصل سوم: روش شناسی تحقیق (متدولوژی)

۳-۱. ابزار جمع آوری اطلاعات..... ۱۱۶

۳-۲. روش تجزیه و تحلیل داده ها..... ۱۱۶

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

۴-۱. بررسی عناصر داستانی داستان های صمدبهرنگی..... ۱۱۹

۴-۱-۱. بررسی عناصر داستانی در داستان بیست و چهار ساعت در خواب و بیداری..... ۱۲۴

* خلاصه داستان..... ۱۲۴

* شخصیت پردازی داستان..... ۱۲۷

* طرح داستان..... ۱۲۹

* عنصر روایت در داستان..... ۱۳۳

* درون مایه داستان..... ۱۳۴

۴-۱-۲. بررسی عناصر داستانی در داستان اولدوز و عروسک سخنگو..... ۱۳۸

۱۳۸.....	* خلاصه داستان
۱۳۹.....	* شخصیت پردازی داستان
۱۴۷.....	* طرح داستان
۱۵۱.....	* عنصر روایت در داستان
۱۶۲.....	* درون‌مایه داستان
۱۶۴.....	۴-۱-۳. بررسی عناصر داستانی در داستان اولدوز و کلاغ‌ها.....
۱۶۴.....	* خلاصه داستان.....
۱۶۶.....	* شخصیت‌پردازی داستان
۱۷۱.....	* طرح داستان
۱۷۲.....	* درون‌مایه داستان
۱۷۲.....	* عنصر روایت در داستان
۱۷۹.....	۴-۱-۴. نقد و بررسی عناصر داستانی ماهی سیاه‌کو چولو
۱۷۹.....	* خلاصه داستان
۱۸۵.....	* شخصیت‌پردازی داستان
۱۹۲.....	* طرح داستان.....
۱۹۴.....	* عنصر روایت در داستان.....

۱۹۵.....	*درون‌مایه داستان.....
۱۹۸.....	۴-۱-۵. بررسی عناصر داستانی در داستان یک هلو هزار هلو.....
۱۹۸.....	*خلاصه داستان.....
۲۰۰.....	*شخصیت‌پردازی داستان.....
۲۰۴.....	*طرح داستان.....
۲۰۶.....	*عنصر روایت در داستان.....
۲۰۸.....	*درون‌مایه داستان.....
۲۱۰.....	۴-۱-۶. بررسی عناصر داستانی در داستان پسرک لبوفروش.....
۲۱۰.....	*خلاصه داستان.....
۲۱۰.....	*شخصیت‌پردازی داستان.....
۲۱۱.....	*طرح داستان.....
۲۱۳.....	*عنصر روایت در داستان.....
۲۱۶.....	*درون‌مایه داستان.....
۲۱۸.....	۴-۱-۷. بررسی عناصر داستانی در داستان دو گریه روی دیوار.....
۲۱۸.....	*شخصیت‌پردازی داستان.....
۲۱۸.....	*طرح داستان.....
۲۱۸.....	*عنصر روایت در داستان.....

۲۱۹.....	*درون‌مایه داستان.....
۲۲۱.....	۴-۱-۸. بررسی عناصر داستانی در داستان سرگذشت دانه برف.....
۲۲۱.....	*شخصیت‌پردازی داستان
۲۲۱.....	*طرح داستان.....
۲۲۱.....	*عنصر روایت در داستان.....
۲۲۲.....	*درون‌مایه داستان.....
۲۲۳.....	*جمع‌بندی کاربرد شخصیت‌پردازی در داستان‌های صمدبهرنگی
۲۲۵.....	*جمع‌بندی کاربرد طرح و پیرنگ در داستان‌های صمدبهرنگی.....
۲۲۵.....	*جمع‌بندی کاربرد روایت در داستان‌های صمدبهرنگی.....
۲۲۶.....	*جمع‌بندی کاربرد درون‌مایه در داستان‌های صمدبهرنگی.....
۲۳۰.....	*سمبل‌های به‌کاررفته در داستان‌های صمدبهرنگی.....
۲۳۱.....	*تعهد و مسئولیت.....
۲۳۳.....	*کمبودهای صمدبهرنگی.....

فصل پنجم : نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۲۳۶.....	۵-۱. نتیجه‌گیری
۲۴۱.....	۵-۲. پیشنهادات پژوهشی.....

پیوست‌ها

۲۴۲.....*سالشمار صمدبهرنگی

۲۴۶.....*کارنامه قلمی صمدبهرنگی

فهرست منابع و مآخذ:

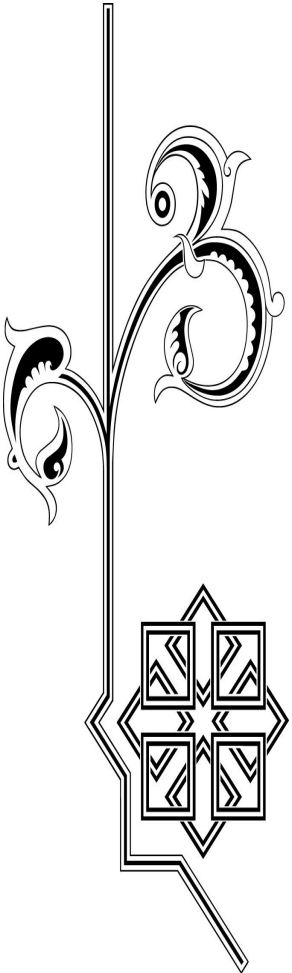
۲۴۹.....*کتاب‌ها

۲۵۲.....*مقالات و روزنامه‌ها

۲۵۳.....*چکیده انگلیسی

فصل اول:

«کلیات طرح»

۱-۱. بیان مسئله:

صمدبهرنگی شناخته شده ترین نویسنده ادبیات کودکان و نوجوانان ایران است، ظهور و نقش او در ادبیات کودکان با توجه به شرایط سیاسی، اجتماعی و فرهنگی حاکم جامعه از اهمیت خاصی برخوردار می باشد. هنگامی که بهرنگی قلم به دست گرفت تا برای کودکان بنویسد، ادبیات کودکان و نوجوانان در ایران سابقه اندکی داشت. فعّالین این عرصه بسیار محدود بودند و کودکان، بیشتر از ادبیات شفاهی بهره می بردند. صمدبهرنگی قصه های خود را در دهه چهل نوشت. در این دهه ادبیات ایران بر پایه ی نظریه ی «ادبیات متعهد» نوشته می شد. در «ادبیات متعهد» نویسنده تلاش دارد ادبیات را ابزاری برای آگاه ساختن توده های مردم از وضع موجود بنماید، بدیهی است روحیات انقلابی و اندیشه رادیکالی بهرنگی در نوشتارهایش هویدا می گشت. و همین مسئله سبب شد که هنوز کسی، فقط به عنوان یک داستان نویس به صمدبهرنگی و آثارش نگاه نکند، تا نشان دهد که او چه نقشی در داستان نویسی کودک و نوجوان ایران در زمان خود و پس از خود داشت. در این تحقیق با نگاه توصیفی-تحلیلی سعی بر این است که داستان های وی بازکاوی شود. مسئله ای که این تحقیق به آن می پردازد، تبیین چگونگی عناصر داستان (شخصیت-پیرنگ-درون مایه-روایت) در آثار صمدبهرنگی می باشد، و کاربرد این عناصر داستانی در داستان های او به چه شکل است.

۱-۲. هدف های تحقیق:

۱. شناخت کارکرد عناصر داستانی در آثار صمدبهرنگی چگونه است.
۲. بررسی جایگاه صمدبهرنگی در ادبیات کودکان و نوجوانان با توجه به داستان هایی که برای کودکان نوشته است.

۱-۳. اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن:

*اهمیت موضوع:

به دلیل کارکرد قصه‌ها در شکل‌گیری شخصیت و افکندن نگاهی دوباره به دنیای کودکان لازم به نظر می‌رسد که به مباحث نظری تحلیلی و قصه پژوهی بیشتر پرداخته شود. و همان‌گونه که پیشتر نگاشته آمد صمدبهرنگی نیز در پی‌ریزی نوعی خاص از ادبیات کودکان جایگاهی ویژه دارد، پس تحلیل و بررسی قصه‌های او از نظر عناصر داستانی ضروری به نظر می‌رسد در این رساله نیز با توجه به اهمیت قصه‌های بهرنگی و از سویی ادبیات داستانی و عناصر داستان به معرفی این سه مقوله پرداخته شد.

*انگیزش انتخاب:

علاقه به ادبیات معاصر خصوصاً ادبیات داستانی، یکی از دلایل انگیزه در انتخاب موضوع بوده و دلیل دیگر آشنایی بیشتر با عناصر داستان و کاربرد آن در داستان می‌باشد.

۱-۴. سوالات و فرضیه‌های تحقیق:

*سوالات تحقیق:

۱. کاربرد عناصر داستانی (شخصیت-پیرنگ-درون‌مایه-روایت) در داستان‌های صمدبهرنگی چگونه است؟

۲. صمدبهرنگی از کدام عناصر داستانی بیشترین بهره را برده است؟

*فرضیه‌های تحقیق: ۱. صمدبهرنگی در داستان‌هایش از عناصر داستانی (شخصیت، پیرنگ، درون‌مایه، روایت) تا حدودی بهره برده است، می‌توان گفت: از عنصرهای پیرنگ و روایت به شکل بسیار ساده استفاده کرده است.

۲. صمدبهرنگی در عین خلاقیت هنری‌اش به ادبیات به عنوان ابزار سیاسی و ایدئولوژیک

نگاه می‌کند. او با زبان ساده و همه فهم واقعیت‌های پنهان و عیان اجتماعی را به میان مخاطبان خود می‌برد و با این کار زمینه‌ی اعتلای آگاهی را در میان نسل‌های آینده بارور می‌سازد. به

نظر می‌رسد، هدف او از نوشتن آگاهی بخشیدن به مخاطبان بوده، بنابراین نتیجه می‌گیریم از میان عناصر داستانی از عنصر درون‌مایه بیشترین بهره را می‌گیرد.

۱-۵. مدل تحقیق: (توصیفی. تحلیلی. اکتشافی)

مدل تحقیق این پژوهش توصیفی-تحلیلی می‌باشد.

۱-۶. تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه‌های کلیدی:

* **کلید واژه‌ها:** صمدبهرنگی. ادبیات مارکسیسم. ادبیات فولکوریک. ایدئولوژی. شخصیت. درون‌مایه. پیرنگ. روایت * **شخصیت:** اشخاص ساخته‌شده‌ای (مخلوقی) را که در داستان و نمایشنامه ظاهر می‌شوند شخصیت می‌نامند. * **درون‌مایه:** درون‌مایه فکر و ایدئولوژی حاکمی است که نویسنده در داستان اعمال می‌کند. می‌توان گفت: درون‌مایه دغدغه‌های فکری نویسنده است که در داستان گنجانده می‌شود. * **پیرنگ یا طرح:** رشته‌ای از وقایع وابسته به هم می‌باشد که به نتیجه معینی بپیوندد یا به عبارت دیگر چارچوب داستان را طرح می‌گویند. * **روایت:** روایت شیوه یا فنی است که به وسیله آن داستان توسط نویسنده نقل و روایت می‌شود. **راوی شخص یا چیزیست** که داستان از نظرگاه یا اصطلاحاً از زبان او نقل می‌شود. (راوی می‌تواند یک موجود بی‌جان مثل یک قطعه عکس یا سنگ و یا هر بی‌جان دیگری نیز باشد).

۱-۷. روش تحقیق:

این تحقیق، به شیوه‌ی اسنادی (کتابخانه‌ای) ذیل انجام شده است.

۱-۸. قلمرو تحقیق:

قلمرو تحقیق در این رساله دوره زمانی معاصر خصوصاً دهه چهل است. کتاب‌های مهم و معتبر که برای این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفت عبارتند از:

*درباره زندگی صمدبهرنگی:

- زندگینامه صمد به روایت اسدبهرنگی، ۱۳۷۸، تبریز، انتشارات بهرنگی.
- درویشیان، علی اشرف: یادمان صمدبهرنگی، ۱۳۷۹، تهران، کتاب و فرهنگ.

*برای آگاهی از اوضاع سیاسی و اجتماعی:

- ایران بین دو انقلاب از ابراهامیان، ۱۳۸۹، تهران، مرکز.
- تاریخ تحولات اجتماعی ایران از جان فوران، ۱۳۸۹، تهران، مؤسسه خدمات فرهنگی رسا.
- بشردوست، مجتبی: موج و مرجان، ۱۳۹۰، تهران، سروش.

*برای بررسی عناصرداستان:

- ادبیات داستانی از جمال میرصادقی، ۱۳۸۶، تهران، سخن.
- عناصرداستان از جمال میرصادقی، ۱۳۸۸، تهران، سخن.
- هنرداستان نویسی از ابراهیم یونسی، ۱۳۸۸، چاپ دهم، تهران، نگاه.

*درباره ادبیات کودک و نوجوان:

- مبانی ادبیات کودک و نوجوان از محمود حکیمی، ۱۳۸۳، تهران، آرون.
- تاریخ ادبیات کودکان ایران از محمدهادی محمدی و زهره قائینی، ۱۳۷۹، تهران، چیستا.
- فرهنگنامه کودکان و نوجوانان از شورای کتاب کودک.

۱-۹. جامعه آمای و حجم نمونه:

دراین تحقیق مجموعه داستان‌های صمدبهرنگی به نام «قصه‌های بهرنگ» (۱۳۵۶، تهران، دنیا، روزبهان که جمعاً حدود ۲۷۰ صفحه است مورد بررسی قرارگرفت. تحلیل محتوای آثار صمد بهرنگی، شامل دو بخش نگرش توصیفی و بخش دیگر نگرش تحلیلی است.

نگرش توصیفی، درواقع توصیف و معرفی آثار اوست که شامل ساختارشناسی قصه از لحاظ روایت‌شناسی، شخصیت‌شناسی، طرح‌شناسی و درون‌مایه است که بر روی داستان‌های «ماهی